

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 20Csp/123/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6125277351
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Bujňák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2026:6125277351.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov, sudcom JUDr. Marekom Bujňákom, v spore žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Krajinská 2954/32, 921 01 Piešťany, IČO: 36 234 176, práve zastúpeného advokátskou kanceláriou GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679 proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., o zaplatenie 328,81 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 259,09 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 259,09 eura od 16.1.2024 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 57,60%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca si žalobou uplatnil v rámci upomínacieho konania na Okresnom súde Banská Bystrica proti žalovanému nárok na zaplatenie sumy 328,81 eura s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že na základe zmluvy o predaji podniku zo dňa 02.04.2024, uzatvorenej medzi predávajúcim - BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, spoločnosťou založenou a existujúcou podľa práva Francúzskej republiky, so sídlom boulevard Haussmann 1, Paríž 75009, Francúzska republika, zapísaná v Obchodnom registri Paríža pod číslom 542 097 902, konajúca prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Bottova 7939/2A, 811 09 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Slovenská republika, IČO: 47 258 713, zapísanej v obchodnom registri Mestského súdu Bratislava III, oddiel: Po, vložka číslo: 2990/B, a kupujúcim - spoločnosťou HOME CREDIT SLOVAKIA, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zapísanou v obchodnom registri Okresného súdu Trnava, oddiel: Sa, vložka číslo: 10130/T, došlo k predaju podniku predávajúceho. Účinnosťou Zmluvy o predaji podniku zo dňa 02.04.2024 prešli na žalobcu všetky práva a záväzky, a táto skutočnosť bola žalovanému oznámená listom zo dňa 03.04.2024. Právny predchodca žalobcu ako veriteľ uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom - spotrebiteľom dňa 28.05.2022 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 42797755160002 (ďalej aj ako „ÚZ“). Žalovaný sa dostal do omeškania s plnením zmluvných povinností, keď splátky úveru riadne a včas nesplácal. Právny predchodca žalobcu Výzvou na zaplatenie dlžnej čiastky úveru vyzval žalovaného na úhradu splátok, ktoré neboli riadne a včas zaplatené a žalovaný bol upozornený na možnosť uplatnenia práva na predčasné splatenie budúcich splátok úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní. Žalovaný napriek výzve dlžné splátky neuhradil, a teda žalobca pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti budúcich splátok úveru ku dňu 03.11.2023 pre omeškanie s úhradou splátky splatnej dňa 15.07.2023. Ako vyplýva z Výpisu čerpania splátok a úhrad, žalobca eviduje voči žalovanému dlh vo výške 328.81 Eur, ktorý pozostáva z nasledovných položiek: Istina vo výške

155,92 eura, táto suma predstavuje istinu 2.-16. Splátky spolu vo výške 155,92 eura. Zosplatnená istina vo výške 164,21 eura, táto suma predstavuje len istinu splátok po zosplatnení za 17.-20. Splátky spolu vo výške 164,21 eur. Poistenie CPI vo výške 8,68 eura. Žalobca ďalej uviedol, že v rámci postupu v poskytovaní úveru naplňa žalobca svoju zákonnú povinnosť preverovania bonity žalovaného dôsledným zisťovaním jeho kreditného skóre, ktoré zaisťuje oddelenie úverových rizík žalobcu. Týmto procesom je posudzovaná príjmová a výdavková stránka žalovaného a ďalej sa skúmajú informácie o premenných hodnotách žalovaného ako je vek, vzdelanie, zdroj príjmov, rodinný stav, počet detí, spôsob bývania a pod. Pre tento účel je využívaný štatistický model, ktorého výstupom je pravdepodobnosť dodržania úverových záväzkov zo strany žalovaného. Tento model je postavený na logickej regresii, kde sa jednotlivé dichotomické premenné opierajú o ďalšie. Pre každú produktovú líniu potom žalobca využíva odlišný model pre zistenie kreditného skóre žalovaného. Rovnako tak sú nastavené hodnoty minimálneho kreditného skóre, ktorého nedosiahnutím je posudzovaná žiadosť zamietnutá. Uvedené posudzovanie bonity na základe parametrov vytvorených odbornými zamestnancami žalobcu vykonáva automatizovaný systém s výsledkom, ktorý predstavuje limit najvyššej mesačnej splátky. V rámci neho je overovaná schopnosť žalovaného splácať ďalšie finančné záväzky a hradiť nevyhnutné životné výdavky. Je zohľadňované rodinné postavenie žalovaného, najmä vyživovacia povinnosť, príjem partnera žalovaného, prípadne ďalšie skutočnosti. Pokiaľ z takto uvedených informácií vznikne pochybnosť o pravosti tvrdení žalovaného, pristupuje žalobca k žiadosti o predloženie potvrdenia o výške príjmu a výpisu z bankového účtu. Existenciu prípadných ďalších pochybností ohľadom bonity žalovaného minimalizuje žalobca kontrolou žalovaného v externých registroch. Využívané sú registre Sociálnej poisťovne pre overenie príjmu žalovaného a jeho zamestnávateľa, poprípade overenie poberania dôchodku a úverové registre NRKI s ktorých pomocou sa zhromažďujú informácie, ako je napr. existencia záväzkov, ich výška, historická platobná morálka žalovaného. Hodnotu informácií z týchto registrov je pritom potrebné považovať za významnú s ohľadom na skutočnosť, že poskytujú obraz o stave záväzkov u veľkého počtu veriteľov - dá sa povedať, že u prevažnej väčšiny relevantných inštitucionálnych veriteľov pôsobiach na trhu.

2. Okresný súd Banská Bystrica o žalobe rozhodol platobným rozkazom, proti ktorému podal žalovaný odpor, ktorý odôvodnil tým, že nedošlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej (predčasnej) splatnosti (celého) spotrebiteľského úveru z dôvodu nesplnenia kumulatívnych zákonných podmienok a predpokladov podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka. Pôvodný veriteľ na základe Výzvy na zaplatenie dlžnej čiastky úveru zo dňa 01.08.2023 vyzval na úhradu omeškaných splátok spotrebiteľského úveru v celkovej výške 78,20 eura vrátane príslušenstva, nakoľko nebol splácaný riadne a včas. Súčasne tou istou Výzvou na zaplatenie s upozornením pôvodný veriteľ upozornil na skutočnosť, že pokiaľ nedôjde k okamžitej úhrade omeškaných mesačných splátok, pôvodný veriteľ bude požadovať splatenie celej nesplnenej časti úveru vrátane príslušenstva. Žalovaný poprel, aby mu bola predmetná Výzva na zaplatenie s upozornením doručená. Odhliadnuc od nedoručenia predmetnej Výzvy na zaplatenie s upozornením, pre posúdenie jednorazového predčasného zosplatnenia celého spotrebiteľského úveru dlhu bolo potrebné zohľadniť osobitné ustanovenia k ustanoveniu § 565 Občianskeho zákonníka, ktorým je ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktoré upravuje špeciálne podmienky pre možnosť pôvodného veriteľa zosplatniť celý dlh. Je zrejmé, že v tomto prípade musel pôvodný veriteľ vykonať dva rozdielne úkony, a to upozornenie na uplatnenie práva pôvodného veriteľa podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a samotné zosplatnenie celého záväzku, resp. jeho nezaplateného zvyšku podľa § 565 Občianskeho zákonníka, pričom oba tieto právne úkony - prejavy vôle musia byť riadne doručené. Z obsahu listiny označenej ako Výzva na zaplatenie dlžnej čiastky úveru zo dňa 01.08.2023 nevyplýva totožné označenie ako označenie zásielky, preto nemožno prijať jednoznačný záver, že obsahom zásielky bolo rovnaké upozornenie na omeškanie so splácaním dlhu. Rovnako tak nemožno jednoznačne konštatovať, že obsahom zásielky, ktorá bola daná na prepravu dňa 07.08.2023 bola Výzva na zaplatenie dlžnej čiastky úveru zo dňa 01.08.2023, aj so zreteľom na moje tvrdenie, že Výzva na zaplatenie s upozornením mu nebola riadne doručená.

3. Žalobca v replike uviedol, že Výzva na zaplatenie dlžnej čiastky úveru zo dňa 01.08.2023, pod podacím číslom RF500677563SK, bola doručená dňa 09.08.2023 - Uložená na pošte Prešov 6 - adresát nezastihnutý a OZNÁMENIE O VYHLÁSENÍ MIMORIADNEJ SPLATNOSTI zo dňa 3.11.2023, bolo dané na poštovú prepravu pod podacím číslom RG356338591SK, doručené dňa 27.11.2023. Pre prípad, ak by súd dospel k právnomu záveru o nemožnosti žiadať predčasnú splatnosť úveru uviedol, že aj tak žalobca má právo na splatné mesačné splátky úveru, keďže dňa 15.01.2024 nastala zmluvná splatnosť úveru.

4. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „ZoUK“), proti platobnému rozkazu môže žalovaný podať odpor, ktorý musí byť vecne odôvodnený. Podaním odporu sa platobný rozkaz zrušuje; to neplatí, ak bol odpor odmietnutý. Podaný odpor nemožno vziať späť.

5. Žalobca navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“). Okresný súd Banská Bystrica postúpil vec tunajšiemu súdu.

6. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil tento skutkový stav:

7. Právny predchodca žalobcu (BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA) a žalovaný uzavreli dňa 28.05.2022 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 820,69 eura, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 20 pravidelných mesačných splátkach po 41,03 eura, pri RPMN 0% a ročnej úrokovej sadzbe 0%. Prvá splátka bola splatná dňa 15.01.2022 a ďalšie splátky vždy k 15 dňu v mesiaci. Konečná splatnosť bola 15.01.2024.

8. Z listiny spracovanie osobných údajov a informácií tvoriacich bankové tajomstvo vyplynulo, že žalovaný býva u rodinného príslušníka platí nájomné vo výške 150,- eur, nemá vyživovaciu povinnosť a má čistý príjem vo výške 1.100,- eur. Z listiny posúdenie schopnosti splácať úver vyplýva, že pri výdavkoch právny predchodca vychádzal z výšky životného minima.

9. Podľa výpisu čerpania splátok a úhrad žalovaný celkovo čerpal sumu 820,69 eura a poukázal úhrady v celkovej sume 561,60 eura.

10. Podľa § 52 ods. 1,2,3,4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len ako „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

11. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru je obsiahnutá v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.01.2022 do 29.02.2024 (ďalej len ako „ZoSÚ“). Tento zákon v § 1 ods. 2 prvá veta definuje spotrebiteľský úver, ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

12. Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

13. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42..

14. Podľa § 7 ods. 1, 2 ZoSÚ, Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.17)

15. Podľa § 7 ods.20 ZoSÚ, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

16. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná.

17. V civilnom procese platí tzv. prejednacia zásada. Vo všeobecnosti podľa tejto zásady je záležitosťou procesných strán, aké predložia skutkové podklady, vrátane dôkazov. Tvrdiť skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci a navrhovať dôkazy tieto skutočnosti podporujúce je tak výlučne vecou strán a každá zo strán nesie procesnú zodpovednosť za to, že svojimi tvrdeniami vnesie do procesu ten skutkový materiál, ktorý bude v súlade s jej procesnými záujmami. Súd je oprávnený založiť rozhodnutie na skutočnostiach predložených procesnými stranami, a to, čo strany nepredložia, nemôže brať za základ pre svoje rozhodovanie. Stranám teda hrozí pri nesplnení dôkaznej povinnosti a pri neunesení dôkazného bremena, nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej. Dôkazné bremeno je teda inštitútom procesného práva, ktoré stíha toho účastníka, v ktorého záujme je aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a stranou tvrdená bola v konaní skutočne preukázaná. Pravým zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu vydať rozhodnutie i v tých prípadoch, keď určitá skutočnosť pre spor rozhodná dokázaná nebola, teda keď si súd nemôže urobiť záver o tom, že určitá skutočnosť je alebo nie je pravdivá.

18. Žalobca si uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a preto je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že jeho právny predchodca bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z...

19. Cieľom § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 ZoSÚ je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobo ochorie a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný

poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp 16/2021, rozsudok Okresného súdu Prešov sp.zn. 9Csp 1/2022, tiež Okresného súdu Bardejov sp. zn. 7Csp 80/2020).

20. Význam skúmania bonity spotrebiteľov je zdôrazňovaný aj v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie, pričom súd musí ex offo preskúmať dodržanie povinnosti veriteľa v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ (porov. rozsudky Súdneho dvora Európskej únie C-679/18, tiež C-449/13, C- 303/20).

21. Z článku 8 ods. 1 smernice 2008/48 vyplýva, že pred uzavretím zmluvy o úvere je veriteľ povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, pričom táto povinnosť môže prípadne zahŕňať nahliadnutie do príslušnej databázy. Cieľom tejto povinnosti je tiež posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu úveru nebonitným spotrebiteľom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 2014, CA Consumer Finance, C-449/13, EU:C:2014:2464, bod 43; zo 6. júna 2019, Schyns C-58/18, EU:C:2019:467, bod 40, a z 5. marca 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 20). Taká povinnosť tým, že má chrániť spotrebiteľov pred rizikami nadmerného zadlženia a platobnej neschopnosti, má pre nich zásadný význam (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. júna 2019, Schyns, C-58/18, EU:C:2019:467, bod 41, a z 5. marca 2020, OPR-Finance, C-679/18, EU:C:2020:167, bod 21, ako aj citovanú judikatúru).

22. Zo žalobcom predložených dôkazov je zrejmé, že veriteľ pri skúmaní bonity zisťoval len príjem žalovaného a pri výdavkoch iba úverové zaťaženie žalovaného nahliadnutím do spoločného registra bankových informácií. Z predloženého vyjadrenia žalobcu o posúdení schopnosti klienta splácať spotrebiteľský úver vyplýva, že pri výdavkoch žalobca vychádzal z fixnej sumy životného minima vo výške 218,06 eura. Zároveň neboli zohľadnené výdavky uvedené v spracovaní osobných údajov a informácií tvoriacich bankové tajomstvo a neboli zisťované ani ďalšie výdavky. Takýto postup je podľa názoru súdu nedostatočný. Bolo povinnosťou veriteľa skúmať celkové mesačné výdavky žalovaného a tak vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby tým splnil povinnosť odbornej starostlivosti. Bolo preto povinnosťou veriteľa priemerné mesačné výdavky žalovaného na živobytie skúmať (nájom, strava, doprava do práce, lieky, telekomunikačné služby a pod.) a nie sa iba uspokojiť so životným minimom na Slovensku. Ak sa žalobca uspokojil iba so životným minimom tak takýto postup nezohľadňuje individuálnosť životnej situácie žalovaného.

23. Vo vzťahu k nevyhnutnosti skúmania výdavkov spotrebiteľa pri posudzovaní schopnosti splácať úver súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo 2178/2018-77 z 25.7.2018 cit.: „Povinnosť posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samého před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácat, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. V neposlední řadě chrání i pozici věřitelů samých, neboť odborné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele při žádosti o další úvěr snižuje riziko věřitelů, kteří témuž spotřebiteli poskytli úvěry či jiné služby již dříve. Proto zákon, konkrétně zákon o spotřebitelském úvěru (jeho § 9 odst. 1) stanoví, že věřitel je povinen při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele postupovat s odbornou péčí. Lze přisvědčit odvolacímu soudu, že věřitel nedostojí povinnosti stanovené mu zákonem o spotřebitelském úvěru, tedy nepostupuje s odbornou péčí při posouzení schopnosti spotřebitele splácat spotřebitelský úvěr, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků. Již gramatickým a logickým výkladem § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru lze dovodit, že dostatečnými nejsou míněny informace získané toliko od spotřebitele. Odborná péče předpokládá údaje, které dlužník věřiteli uvedl, ověřit, resp. objektivně podložit minimálně potvrzením zaměstnavatele dlužníka (srov. Wachtlová, L a Slanina, J.:

Zákon o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů č. 145/2010 Sb. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 98-109, ISBN 9788074001185). Nepochybně klíčová je i povinnost věřitele využívat veřejně dostupné informace, jakými jsou například státem publikované údaje o životním a existenčním minimu podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, a o průměrných výdajích obyvatelstva (databáze Českého statistického úřadu), a tyto porovnávat se známými nebo od spotřebitele zjištěnými (ne pouze tvrzenými) informacemi o jeho příjmech a výdajích. To ostatně dovodil ve svém rozhodnutí ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 1 As 30/2015, i Nejvyšší správní soud, jehož závěry použil na podporu své argumentace již odvolací soud v napadeném rozhodnutí. Závěr odvolacího soudu dovozuje, že spokojila-li se žalobkyně s nedoloženým prohlášením žalovaného o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech a nahlédnutím do registru dlužníků, nedostála povinnosti věřitele ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru, je správný.“

24. Podľa rozhodnutia NSS ČR - 9 As 127/2024 – 34 z 13.08.2024: „[27] Poskytovateľ úverů je nadto povinen prověřit schopnost spotřebitele splácet úvěr s odbornou péčí, jíž je třeba rozumět „úroveň zvláštních dovedností a péče, kterou lze od podnikatele ve vztahu ke spotřebiteli rozumně očekávat a která odpovídá poctivým obchodním praktikám nebo obecným zásadám dobré víry v oblasti jeho činnosti“. Postup s odbornou péčí zahrnuje též povinnost věřitele ověřit podstatné informace poskytnuté spotřebitelem svědčící o jeho schopnosti splácet sjednaný úvěr (rozsudek NSS ze dne 1. 4. 2015, č. j. 1 As 30/2015 39, č. 3225/2015 Sb. NSS, bod 26, vztahující se k § 9 odst. 1 již neúčinného zákona č. 145/2010 Sb., jenž při posuzování úvěruschopnosti výslovně přikazoval počínat si s odbornou péčí; ZSÚ ve svém § 75 zakotvil obecnou povinnost poskytovatele provozovat svou činnost s odbornou péčí). [28] Věřitel by měl úvěruschopnost dlužníka aktivně zjišťovat a prověřovat, nikoliv se spokojit pouze s jeho ničím nedoloženými prohlášeními. Informaci o výši příjmu spotřebitele může věřitel ověřit zejména doklady vydanými spotřebiteli třetí stranou, které budou objektivně a věrohodně vypovídat o spotřebitelově schopnosti dostát svým závazkům ze smlouvy o úvěru. Pokud by i v případě doložení těchto dokladů přetrvávaly pochybnosti o bonitě dlužníka, bylo by možné jeho situaci ověřit nahlédnutím do databází umožňujících posouzení úvěruschopnosti spotřebitele (rozsudek NSS č. j. 1 As 30/2015 39, body 27 a 29). [34] Pokud jde o námitku, že městský soud bez adekvátního odůvodnění odmítl použití částky životního minima jakožto referenční hodnoty výdajů vynaložených spotřebiteli, tak stěžovatelka argumentaci městského soudu zkresluje. Městský soud v bodě 39 napadeného rozsudku upřesnil, že správní orgány stěžovatelce vytýkaly skutečnost, že z částky životního minima vycházela paušálně. Tuto částku je dle nich třeba považovat za výchozí bod minimálních nákladů, ke kterému je zásadně nutné přičíst náklady další. Správní orgány tak učinily mimo jiné s odkazem na komentářovou literaturu, dle níž je třeba zohlednit i ostatní očekávatelné výdaje (bod 123 prvostupňového rozhodnutí). Následně městský soud konstatoval, že proti těmto závěrům a jejich aplikaci stěžovatelka žádné konkrétní námitky nevznesla. Konečně pak připomněl, že správní orgány nezpochybnily, že by životní minimum nemohlo být nikdy považováno za relevantní ukazatel. [35] Nejvyšší správní soud se s argumentací správních orgánů ztotožňuje. Částka životního minima, jež představuje státem uznanou minimální hranici peněžních příjmů fyzických osob k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb, nutně nereflektuje konkrétní částku, kterou k zajištění svých individuálních základních životních potřeb musí vynaložit potenciální žadatel o úvěr. Nepokrývá zejména výdaje na bydlení, které ji mnohdy několikanásobně převyšují. Rovněž nereflektuje další nutné výdaje, jako například srážky ze mzdy, náklady vyvolané zdravotním stavem, či výživné. Z tohoto důvodu je třeba bezvýhradně trvat na požadavku individualizovaného posuzování úvěruschopnosti, při kterém poskytovatel musí brát zřetel na konkrétní situaci konkrétního spotřebitele. V tomto ohledu kasační soud nerozumí tvrzení stěžovatelky, že toliko z částky životního minima lze vycházet v případech, kdy neexistují důvodné pochybnosti o schopnosti klienta splácet poskytnuté úvěry. Na jednu stranu ona „neexistence důvodných pochybností“ jednak musí vycházet již z určité formy posouzení úvěruschopnosti. Na straně druhé je jen stěží představitelné, že by spotřebitelé, kteří jsou schopni své úvěry splácet, byli právě těmi, jejichž výdaje se rovnají částce životního minima.“

25. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti spotrebiteľa je kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver a údajmi z príslušných databáz.

26. Podľa názoru súdu neskúmanie výdavkov žalovaného vo svojom súhrne preukazuje hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (§ 11 ods. 2 ZoSÚ). Veriteľ si nezískal, teda následne ani nevyhodnotil a ani neoveril informácie o bonite klienta, z ktorých by bol schopný zistiť objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Nedôsledne zisťoval, a preto ani nezohľadnil výdavky žalovaného, aj keď mal objektívnu možnosť si ich pred poskytnutím úveru overiť. Za týchto okolností žalobca zjavne nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z .z., ale naopak, tieto svoje povinnosti porušil, čím sú naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 zákona prvá veta, t.j., že nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a tiež, že úver je bezúročný a bez poplatkov.

27. Po skonštatovaní o bezúročnosti a bezplatkovosti poskytnutého úveru má žalobca nárok len na zaplatenie sumy poskytnutých peňažných prostriedkov. Podľa výpisu čerpania splátok a úhrad žalovaný celkovo čerpal sumu 820,69 eura a poukázal úhrady v celkovej sume 561,60 eura. Preto súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 259,09 eura a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

28. Žalobca si v konaní uplatnil úroky z omeškania nie z jednotlivých mesačných splátok, ale z celej žalovanej istiny naraz, pričom vychádzal z nesprávneho záveru o predčasnom zosplatení úveru. Žalovaný sa však dostal do omeškania so zaplatením celej prisúdenej istiny až nasledujúci deň po splatnosti poslednej priznanej splátky dňa 15.01.2024, a preto súd priznal úroky z omeškania až od 16.01.2024. K tomuto dňu bol zákonný úrok z omeškania vo výške 9,5% ročne, a preto súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 9,5% ročne zo sumy 259,09 eura od 16.01.2024 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

29. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods.2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobca bol úspešný v časti zaplatenia 259,09 eura zo sumy 328,81 eura, t.j. v rozsahu 78,80% a žalovaný vo zvyšných 21,20%. Úspech žalobcu, ktorý prevyšuje úspech žalovaného je preto 57,60%. Nakoľko súd nezistil žiaden dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by náhradu trov konania nepriznal, zaviazal súd žalovaného náhradu trov konania v rozsahu 57,60%. O výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).